

ข้อคิด ประสพการณ์

จากวันวานถึงวันเกษียณ

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเรื่องจากประสบการณ์การทำงานของข้าราชการกรมที่ดินผู้เกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ซึ่งเรื่องจากประสบการณ์การทำงานเหล่านี้มีคุณค่าและยังประโยชน์ให้เกิดแก่ข้าราชการรุ่นหลัง ทั้งในแง่ความรู้ ข้อคิด และประสบการณ์ขึ้นอยู่กับผู้อ่าน จะเลือกเก็บเกี่ยวประเด็นใดตามรสนิยมของแต่ละท่าน

หนังสือเล่มนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการถ่ายทอดความรู้ในระดับบุคคลขึ้นภายในกรมที่ดินของเรา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เวทีนี้จะนำมาซึ่งสาระความเพลิดเพลินและช่วยจุดประกายการแบ่งปันความรู้ให้ลูกศิษย์ช่วงอย่างต่อเนื่องตลอดไป

กองฝึกอบรม กรมที่ดิน

กันยายน 2552

กัณฑ์ยาน ของทุกปี ที่มาถึง
 หวนคณิ่ง ด้วยจิต นิมิตหมาย
 วาระ เกษียณอายุ มาเยี่ยมกราย
 เราทั้งหลาย รวมพลัง ตั้งตั้งใจ
 ตั้งใจ น้อมนบ เคารพรัก
 ตั้งใจ จักจดจำ ทุกคำสอน
 อ้นข้อคิด ประสบการณ์ เปรียบคำพร
 ประนมกร ต่างคำตอบ ขอบพระคุณ!

สารบัญ

เรื่อง	ผู้ถ่ายทอด	หน้า
เรื่องที่ 1 ศาลายัดแล้วทำไมโอนได้	นายกวี กุศลสิทธิสารถ	1
เรื่องที่ 2 รอบคอบสักหน่อย	นายขวัญชัย อิ่มประภคฤติ	2
เรื่องที่ 3 การายัดที่มีได้ายัด	นายนพพร เจริญยศ	4
เรื่องที่ 4 การรังวัดที่ดินทับทางสาธารณประโยชน์	นายนิกร สัตย์สุวรรณ	7
เรื่องที่ 5 มห้ศจรรยแห่งเกลือ	นายสุขุม ทุมเมืองปัก	9
เรื่องที่ 6 แนวเขตไม้แน่นอน	นายสุดท้าย ดวงเงิน	12
เรื่องที่ 7 การได้มาโดยการครอบครอง และการเพิกถอนโฉนดที่ดิน	นายสุรฉัตร เจริญวิชัย	14
เรื่องที่ 8 ธรรมะรอบตัว	นายอนันต์ เจริญพิทยา	17
เรื่องที่ 9 บันทึกแห่งความทรงจำ	นายอำพล ศักดิ์พันธ์พนม	22

เรื่อง ศาลายัดแล้วทำไมโอนได้

นายกี กุศลสิทธิารถ
 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์
 สาขาหล่มสัก

มีเรื่องเกิดขึ้น คือ ศาลมีคำสั่งายัดที่ดิน น.ส.3 ก. แปลงหนึ่งซึ่งหนังสือศาลมาถึงสำนักงานที่ดินช่วงบ่ายของวันศุกร์ เจ้าพนักงานที่ดินได้มีคำสั่งให้ฝ่ายทะเบียนดำเนินการอายัดตามระเบียบ ฝ่ายทะเบียนได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบลงบัญชีอายัด แต่ปรากฏว่า เมื่อเจ้าหน้าที่รับเรื่องแล้วยังไม่ดำเนินการทันที เพราะงานมากจึงได้เก็บเรื่องไว้ในลิ้นชักของตัวเองจนล่วงเลยมาถึงวันอังคาร ปรากฏว่าผู้ถูกอายัดซึ่งเป็นบิดาได้มาจดทะเบียนยกให้กับบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อผู้ขออายัดทราบเรื่องว่ามีการโอนให้บุตรของผู้ถูกอายัด จึงไปร้องเรียนศาล (ดีที่ไม่ร้องเรียนอธิบดีกรมที่ดิน) ในขณะนั้นในฐานะผู้บังคับบัญชาได้ใช้สติค่อยๆ แก้ไขปัญหา เพราะอย่างไรเสียพวกเราชาวดินไม่ได้มีส่วนทุจริตหากจะได้รับโทษเพราะด้วยความประมาทหรือหลงลืม ศาลท่านก็คงไม่ลงโทษหนักคิดแล้วจึงได้คุยกับผู้อายัดให้นำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาล ขณะนั้นเป็นที่กล่าวขานของทนายในอำเภอหล่มสักว่า ศาลายัดแล้วที่ดินยังจดทะเบียนโอนไปได้อย่างไร

โชคดีที่ได้พบกับผู้พิพากษาที่มีคุณธรรม ท่านเป็นคนหนุ่มอายุไม่เกิน 40 ปี ท่านเรียกไปไต่สวนตามระเบียบ ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงสาเหตุของการผิดพลาดครั้งนี้ คำพูดของท่านที่ประทับใจของข้าพเจ้า คือ ท่านพูดว่า “ไม่เป็นไรเมื่อจดทะเบียนได้ ก็เพิกถอนได้” หลังจากนั้นได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ที่ดินแปลงนี้ที่มีการขายทอดตลาดและผู้ซื้อได้ คือผู้ขออายัดนั่นเอง

จะเห็นได้ว่าคนเราเมื่อทำงานด้วยความตั้งใจสุจริต สิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งคนดีจะคุ้มครองช่วยเหลือเรา เราในฐานะผู้บังคับบัญชาเมื่อถึงเวลาจะตัดสินใจทำอะไรลงไปต้องใช้หลักเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่ด่วนลงโทษใครแล้วเรื่องร้ายๆ จะกลายเป็นดี

.....

เรื่อง รอบคอบสักหน่อย

นายขวัญชัย อิมประภฤติ
 นายช่างรังวัดอาวุโส
 สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยนาท

เมื่อ พ.ศ. 2529 ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งนายช่างรังวัด 5 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายรังวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2529 ได้รับคำสั่งให้ออกไปทำการรังวัด แบ่งแยกในนามเดิม รายนางสาวรวย ธนะไพบุลย์ โดยผู้ขอมีความประสงค์แบ่งแยก จำนวน 4 แปลง เมื่อไปถึงที่ดินแปลงที่ขอรังวัดได้ดำเนินการค้นหาหลักเขตเก่าตามหลักวิชาการรังวัด โดยพบหลักเขตเก่าทั้งหมดอยู่ในตำแหน่งเดิมตรวจระยะปรากฏว่า ไม่อาจทำการตรวจสอบได้ว่าถูกต้องหรือไม่ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรังวัดเดิม จึงทำการรังวัดตามผู้ขอและเจ้าของที่ดินข้างเคียงนำทำการรังวัดจนแล้วเสร็จ ผู้ขอและเจ้าของที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อรับรองแนวเขตครบถ้วน

แต่เมื่อเดินทางกลับสำนักงานที่ดินได้นำผลการรังวัดมาคำนวณและลงที่หมายแผนที่ปรากฏว่า เมื่อลงที่หมายหลักเขตหมายเลข ค 5378 ไม่อยู่ในตำแหน่งที่ควรจะอยู่โดยไม่ขนานกับหลักเขตหมายเลข ท 0531 ก็พยายามค้นหาข้อบกพร่องตรวจสอบการคำนวณใหม่ ผลการคำนวณก็ได้เท่าเดิมจึงแน่ใจว่าการคำนวณถูกต้อง แต่ในใจคิดว่าเครื่องคำนวณอาจคลาดเคลื่อน จึงเปลี่ยนเครื่องคำนวณใหม่ ผลการคำนวณได้เท่าเดิม ช่างรังวัดรุ่นพี่ในสำนักงานที่ดินได้บอกว่า ค่าความต่างของค่าพิกัดฉากของเส้นโครงงานหลักฐานแผนที่ของเส้น ก.2 กับ ก.31 มีค่าพิกัดฉากไม่สัมพันธ์กันไม่อาจนำมาใช้งานร่วมกันได้ จึงได้ตรวจสอบรายการรังวัด ก็พบว่า ในการรังวัดครั้งนี้ดำเนินการยึดโยงจากเส้นโครงงานเพียงเส้น ก.2 เท่านั้นไม่ได้ ทำการโยงยึดจากเส้น ก.31 ใช้ค่าพิกัดฉากเดิมคำนวณบนเส้นในการปักหลักบนแนวเขตเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับหลักเขตหมายเลข ค 5378 ก็พยายามทบทวน ช่างรังวัดรุ่นพี่รวมทั้งเพื่อนร่วมงานในสำนักงานที่ดินก็บอกว่า ถูกต้องแล้วน่าจะดำเนินการต่อไป แต่ความสงสัยคาใจ จึงละทิ้งธุระของตนเองยอมออกไปพบเจ้าของที่ดินผู้ขออนุญาตตรวจสอบอีกครั้งโดยนำรายงานการรังวัดสนามไปตรวจสอบ ทุกๆ ตำแหน่ง ทุกหลักเขตทำการตรวจสอบใหม่ ในที่สุดก็มาถึงหลักเขต ค 5378 หลักหมุดตั้งก້อลังเพื่อโยงยึดได้ฝังหมุดหลักฐานไว้ทุกครั้ง จึงทำให้การตรวจสอบเป็นไปด้วยดี ทำการตรวจสอบระยะโยงยึดใหม่ ภาพเหตุการณ์ในการรังวัดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2529 ก็ปรากฏชัดเจนว่า หลักเขต ค 5378 อยู่ไม่

ไกลจากหมุดหลักฐานแผนที่ที่ตั้งกล้องพบว่า จดรายการโยงยึดผิดจากระยะ 0.0800 เป็น 0.1800 เมื่อนำระยะ 0.0800 มาคำนวณก็ได้ค่าพิกัดฉากใหม่ โดยค่าพิกัดฉากใหม่ที่ทำได้เมื่อนำมาลงที่หมายแผนที่ตำแหน่งของหลักเขต ค 5378 ขนานกับหลัก ท 0531 ตามข้อเท็จจริงในที่ดิน จึงได้ดำเนินการต่อไป นำเลขท้ายของหลักเขตนั้นมาซื้อฉลากกินแบ่ง ปรากฏว่า ถูกเลขท้าย 3 ตัว ได้ค่าคณงานรางวัล จึงเป็นเครื่องเตือนใจน่าจะมีความรอบคอบในการทำงานไม่ต้องเสียเวลาปวดหัว

.....

เรื่อง การอายัดที่มีได้อายัด

นายณพพร เจริญยศ

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดจันทบุรี

สาขาท่าใหม่

เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนักวิชาการที่ดิน 6 หัวหน้างานนิติกรรม สำนักงานที่ดินจังหวัดสกลนคร มีเหตุการณ์ต้องจดจำไว้จนครบวาระเกษียณอายุราชการ ก็คือ ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีเป็นครั้งแรกของชีวิตราชการ และก็เป็นคดีต่อๆ มาอีกหลายเรื่องหลายคดี แต่ก็สามารถหลุดพ้นบ่วงกรรมมาได้จนถึง ณ วันนี้

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น สืบเนื่องจากศาลจังหวัดสกลนครได้มีหนังสืออายัดที่ดินที่มีโฉนด ซึ่งโฉนดที่ดินมีเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่เศษ แต่ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือ ศาลมีคำสั่งให้อายัดที่ดิน จำนวน 1 ไร่ เมื่อเจ้าหน้าที่ศาลนำหนังสือมาส่งสำนักงานที่ดินจังหวัด (เหตุที่เจ้าหน้าที่ศาลนำหนังสือมาส่งเอง เนื่องจากสำนักงานที่ดินและศาลจังหวัดอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการ) เจ้าหน้าที่ลงรับหนังสือและนำเสนอเจ้าพนักงานที่ดิน (ผู้ลงรับหนังสือเป็นนักการภารโรง) เจ้าพนักงานที่ดินก็ได้พิจารณาตามหนังสือศาลฯ แล้ว มีข้อสงสัยว่า อายัดตรงไหน เนื่องจากตามโฉนดมีเนื้อที่ 20 ไร่เศษ แต่ให้อายัดไว้เพียง 1 ไร่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดก็เกษียณหนังสือกลับออกมาว่า อายัดตรงไหน เนื่องจากตามโฉนดมีเนื้อที่ 20 ไร่เศษ แต่ศาลสั่งให้อายัดไว้เพียง 1 ไร่ ไม่ปรากฏรายละเอียด จึงให้แจ้งศาลฯ ทราบ ปรากฏว่าผู้ลงรับหนังสือซึ่งเป็นนักการภารโรงเห็นว่า เจ้าพนักงานแห่งหนังสือออกมาและมีเหตุขัดข้อง ก็ด้วยความปรารถนาดี รีบโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ศาลที่นำหนังสือมาส่งให้มารับหนังสือคืนไป แต่ปรากฏหลักฐานการลงรับในสมุดลงรับหนังสือของสำนักงานที่ดินเรียบร้อยแล้ว ก็มีได้หมายเหตุไว้เป็นหลักฐานว่า ได้รับหนังสือคืนไปแล้วแต่อย่างไร ซึ่งประเด็นตามกรณีนี้ถือว่าเป็นความบกพร่องอย่างร้ายแรง เพราะเป็นหลักฐานประการหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดประเด็นฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นมา ซึ่งข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่ศาลมารับหนังสือคืนไปตามคำบอกของนักการภารโรงผู้ลงรับหนังสือแล้วไม่ปรากฏว่า มีการแก้ไขหนังสือของศาลกลับคืนให้สำนักงานที่ดินแต่ประการใด โดยไม่ทราบเหตุผล การดำเนินการในขั้นตอนการอายัดจึงไม่เกิดขึ้นเท่ากับว่า มิได้มีการอายัดโฉนดที่ดินตามคำสั่งศาลที่ให้อายัดแต่ประการใด และข้อเท็จจริงนี้ มีการ

ฟ้องคดีกันอยู่ในชั้นศาล ซึ่งอยู่ในขั้นตอนกระบวนการพิจารณาของศาล เหตุการณ์ก็ยังไม่เกิดขึ้นในขณะนั้นโดยทันที จึงไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นแต่ประการใด เนื่องจากการพิจารณาของศาลตามกระบวนการพิจารณาต้องใช้เวลา

ต่อมาเป็นเวลาว่างเลยมาเป็นปี เจ้าของโฉนดที่ดินก็นำโฉนดแปลงที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวมาขอทำนิติกรรมโอนขาย (ซึ่งคาดว่าเจ้าของที่ดินทราบดีอยู่แล้วว่าที่ดินมีปัญหาติดอายุ) แต่เจ้าของที่ดินได้นำโฉนดมาขอตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินแล้ว ได้รับคำตอบจากเจ้าหน้าที่ว่า สามารถโอนได้ ไม่มีสาเหตุขัดข้อง (ไม่มีอายุ) เจ้าของโฉนดจึงนำโฉนดมาขอทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน เจ้าหน้าที่ก็รับคำขอ ดำเนินการสอบสวนตามระเบียบและเสนอผ่านหัวหน้างานนิติกรรม และเสนอให้หัวหน้าฝ่ายทะเบียนจดทะเบียน ซึ่งดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนการทำนิติกรรมทุกประการ หลังจากจดทะเบียนโอนไปแล้ว ต่อมาไม่นานก็ได้รับหมายศาลตกเป็นจำเลยในคดี จำเลยที่ 1 คือ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน จำเลยที่ 2 คือ หัวหน้างานนิติกรรม จำเลยที่ 3 คือ เจ้าหน้าที่ผู้สอบสวน ขอให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ มาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาถูกฟ้องดำเนินคดีความรู้สึกในขณะนั้น ความวิตกกังวล ไม่ต้องพูดถึง แม้ในใจจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและพวกว่า เราเป็นผู้สุจริต ไม่มีเจตนาทุจริต เราปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบและรอบคอบแล้ว ไม่น่าจะมีความผิด แต่เมื่อถูกฟ้องดำเนินคดีย่อมต้องมีความวิตกกังวลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะคดีนี้เป็นคดีแรกที่ถูกฟ้องอย่างเป็นทางการต่อศาลฯ หลังจากรับราชการมานาน 20 ปี เศษ (อายุราชการในขณะนั้น) เมื่อถูกฟ้องจำต้องแก้ต่างโดยขอให้พนักงานอัยการเป็นทนายแก้ต่างให้และในทางปฏิบัติได้ปรึกษาหารือกันและตกลงกันว่า เราต้องไปขอพบโจทก์ ผู้ฟ้องคดีและเรียนข้อเท็จจริงให้ทราบ เมื่อไปพบผู้เสียหายและแจ้งข้อเท็จจริงให้ทราบ ผู้ฟ้องคดีก็เข้าใจและยอมรับว่าตนเองไม่มีเจตนาที่จะฟ้องร้องเจ้าหน้าที่แต่ประการใด แต่ได้แต่งตั้งทนายไปให้จัดการดำเนินการในเรื่องนี้ ทนายจึงดำเนินการฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ ผู้เสียหายเพียงต้องการให้ได้ที่ดิน จำนวน 1 ไร่ และบ้านที่ปลูกอยู่บนที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเท่านั้น เนื่องจากผู้เสียหายได้ตกลงซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน ทำสัญญาตนเองแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนที่สำนักงานที่ดิน เนื่องจากขัดข้องที่ดินติดภาระจำนองและผู้เสียหายก็ได้ฟ้องดำเนินคดีกับเจ้าของที่ดินอยู่ที่ศาลแล้ว เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล เป็นประเด็นปัญหาหลักที่ต้องแก้ไข ข้าพเจ้าจึงได้ไปเรียนข้อเท็จจริงให้เจ้าของโฉนดที่รับโอนทราบ (ซึ่งประเด็นนี้ ผู้รับโอนน่าจะทราบดีอยู่แล้ว เพราะเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล เจตนาอาจจะเป็นการโอนโดยฉ้อฉล เพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ไปยังบุคคลอื่น เพื่อให้ยุ่งยากต่อการบังคับคดี ก็เป็นได้) ซึ่งผู้โอน (เจ้าของที่ดินตามโฉนด) และผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) รับทราบแล้ว และยินยอมที่จะแบ่งโฉนดที่ดินบางส่วน 1 ไร่ (จากเนื้อที่ทั้งหมด 20 ไร่) พร้อมสิ่งปลูกสร้างบนเนื้อที่ 1 ไร่ ซึ่งเป็นของผู้เสียหาย (ผู้ฟ้องคดี) สร้างขึ้นเอง พร้อมทั้งให้คำมั่นว่าจะ

โอนที่ดินตามโฉนด จำนวน 1 ไร่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี (ผู้เสียหาย) เมื่อได้แบ่งแยกโฉนดที่ดินแล้ว

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏเช่นนี้ แนวทางแก้ไข ขั้นตอนต่อไป คือ ไปพบท่านอัยการเรียนชี้แจงให้ท่านทราบถึงข้อเท็จจริงจากการเจรจาดังกล่าว และขอให้ท่านเรียกผู้ฟ้องคดีมาไกล่เกลี่ยและทำบันทึกข้อตกลงไว้เป็นหลักฐาน และให้เจ้าของที่ดินตามโฉนดมายื่นคำขอแบ่งแยกเพื่อโอนที่ดินให้แก่ผู้เสียหาย จำนวน 1 ไร่

สรุป คดีเป็นอันสิ้นสุด เมื่อผู้ฟ้องคดียินยอมถอนฟ้องคดีให้แก่พวกเราทั้ง 3 คน แต่กว่าคดีจะถึงที่สุดด้วยการถอนฟ้องคดี ก็ต้องเป็นทุกข์ เป็นกังวลกันอย่างยิ่ง ซึ่งข้อเท็จจริงบางกรณีไม่อาจเปิดเผยได้ เพราะเป็นเรื่องภายในองค์กรจึงตัดตอนมาเฉพาะที่จะเปิดเผยได้เป็นประสบการณ์และองค์ความรู้ต่อไป

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 635/2547 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2547

ข้อเตือนสติ

การอาศัยเป็นเรื่องสำคัญ ต้องปฏิบัติโดยละเอียดรอบคอบและเคร่งครัดในทางปฏิบัติ บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ต้องระวังอย่าให้มีส่วนรับผิดชอบเช่นกรณีนี้ และต้องมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อรับผิดชอบงานสำคัญ เพราะถ้าผิดพลาดโดยประการใด ๆ ก็ตาม ก็อาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีได้

.....

เรื่อง การรังวัดที่ดินทับทางสาธารณประโยชน์

นายนิกร สัตย์สุวรรณ

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดจันทบุรี

เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายรังวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด ได้มีเจ้าของที่ดินรายหนึ่ง มายื่นขอสอบเขตโฉนดที่ดิน ซึ่งออกโดยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ตามมาตรา 58 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประมาณ 10 แปลง ออกโดยมีหลักฐานเดิม คือ น.ส.3 ก. เมื่อช่างรังวัด (คนเดียว) ได้ทำการรังวัดเสร็จส่งเรื่องให้หัวหน้างานตรวจตามระเบียบการรังวัดแล้ว ได้เสนอเรื่องให้ข้าพเจ้าตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเสนอเจ้าพนักงานที่ดินสั่งการและถอนจ่าย เมื่อข้าพเจ้าได้ตรวจเรื่องปรากฏว่า ที่ดินแต่ละแปลงเนื้อที่เกินมาทุกแปลงๆ ละ 8 – 10 ตารางวา ทั้งที่ช่างผู้ทำการรังวัดรายงานว่า หลักเขตเก่าอยู่ครบและเสนอให้แก้รูปแผนที่เนื้อที่ ตามมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทำให้ข้าพเจ้าสงสัยว่า ทำไมเนื้อที่ที่เกินมาของแต่ละแปลงจึงมีขนาดใกล้เคียงกัน จึงได้หารูปแผนที่ในกระดาดบาง (ร.ว.9) ครอบดูกับรูปแผนที่ในระวาง ปรากฏว่า ทุกแปลงทับทางสาธารณประโยชน์ ข้าพเจ้าได้เรียกช่างผู้ทำการรังวัดมาสอบถามว่า ผู้ขอารังวัดทับทางหรือไม่ ซึ่งช่างก็ยอมรับว่านำทับทางจริง เนื่องจากเมื่อครั้งเดินสำรวจเจ้าของที่ดินไม่มีเจตนาจะยกให้เป็นทางสาธารณประโยชน์ ข้าพเจ้าจึงแจ้งให้ช่างรังวัดทราบว่า ในเมื่อผู้ขอรับโฉนดที่ดินก็เป็น การยอมรับแล้วว่า ที่ดินของตนเองจดทางสาธารณประโยชน์และที่ดินก็มีสภาพเป็นทางสัญจร อีกทั้งผู้ปกครองท้องที่รับรองแนวเขตทางสาธารณประโยชน์แล้วจึงไม่อาจแก้ไขได้ แต่ผู้ขอก็ยังพยายามหาคนมาขอรับรองให้ข้าพเจ้าผ่านเรื่องให้ ซึ่งข้าพเจ้าก็พยายามอธิบายชี้แจงให้ทราบว่า ไม่สามารถดำเนินการให้ได้และให้ช่างรังวัดผู้ทำการรังวัดไปดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

เรื่องนี้ถ้าไม่มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน และเสนอความเห็นให้เจ้าพนักงานที่ดินสั่งแก้ไขรายละเอียดรูปแผนที่และเนื้อที่ อาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดและถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิได้

ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่งจากการทำงานในชีวิตราชการที่ผ่านมาของข้าพเจ้า ซึ่งฟังดูแล้วหลายท่านคงคิดว่า เป็นเรื่องเล็กน้อยซึ่งธรรมดาตามาก แต่ท่านทั้งหลายคงเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า “เด็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว” หรือ “ผีเสื้อขยับปีกทำให้เกิดพายุ” ซึ่งเป็นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แต่สามารถใช้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ได้ การที่ใครสักคนทำอะไรย่อมมีผลกระทบกับใครสักคนหรือหลายๆ คน และเมื่อใครหลายคนไม่ลงมือทำอะไร ย่อมมี

ผลกระทบมากมายจนไม่อาจคาดเดาได้ แต่ถ้าหลายๆ คนร่วมกันทำอะไรย่อมเกิดผลใหญ่หลวง
มากมายในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น การจะทำอะไรก็ควรระมัดระวัง เพราะเพียงสิ่งเล็กๆ น้อยๆ อาจ
กระทบต่อไปถึงเรื่องใหญ่ๆ อย่างคาดไม่ถึง

.....

เรื่อง มหัศจรรย์แห่งเกลือ

นายสุขุม ทุมเมืองปัก

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครราชสีมา

สาขาปักธงชัย

เหตุและประสบการณ์ที่จะเล่าต่อไปนี้ ข้าพเจ้าขออธิฐานว่า อย่าให้มันได้เกิดขึ้นกับผู้หนึ่งผู้ใดอีกเลย โดยเฉพาะ “ชาวดิน” ที่ออกปฏิบัติงานรังวัดที่กล่าว ดังนี้....ก็เพียง....รู้สึกว้า.....สิ่งหรือเหตุที่เกิดขึ้นและผ่านมานานกว่า 30 ปี มันยังเกาะติดอยู่ในความทรงจำของผู้เขียนมาโดยตลอด ดังเหมือนกับว่ามันจะเป็นแขนที่สามงอกออกมาเป็นส่วนเกินของร่างกาย...แต่...มันก็มิได้หมายความว่า เป็นส่วนเกินที่ไร้ประโยชน์เสียทีเดียว

เรื่องของเรื่อง ในช่วงปี พ.ศ. 2514-2522 ข้าพเจ้าปฏิบัติราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่ดินอยู่ที่สำนักงานที่ดินอำเภอสูงเนิน เข้าตรุษของวันหยุด (ความที่ในสมัยนั้น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินมีน้อย การออกปฏิบัติงานในวันหยุดเป็นเรื่องปกติ) ในฤดูร้อน ปีใด ไม่แจ้งชัด ข้าพเจ้าออกทำหน้าที่รังวัดเพื่อออกเอกสารสิทธิ์ตามที่ได้นัดหมายไว้กับคู่กรณีที่มีข้อพิพาทกันในเรื่องแนวเขตที่ดินติดต่อกัน สาเหตุน่าจะมาจากสภาพพื้นที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงไป สภาพพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งเราเรียกว่า “คันทนา” ซึ่งเป็นแนวเขตของ “บึงนา”¹

ฝ่ายหนึ่ง อ้างว่า มันขยับเข้ามาในพื้นที่ของตน

ฝ่ายหนึ่ง อ้างว่า มันเป็นอย่างนี้มานานแล้ว

ต่างฝ่ายต่างอ้างหลักฐาน ซึ่งไม่ชัดเจนคลุมเครือทั้งสองฝ่าย

กำนัน ผู้ซึ่งข้าพเจ้าได้เชิญและขอให้ร่วมเป็นพยานในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า เนื่องด้วยเป็นบุคคลที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายเกรงใจ ได้ทำหน้าที่กำนัน โดยการไกลเกลี่ยลูกบ้านทั้งสองฝ่ายและปรามไม่ให้มีเหตุทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่คู่กรณีได้แย้งกันไปโต้แย้งกันมาตั้งแต่สายกระทั่งเที่ยงวัน

ขอเสริมเกินเลยสักหน่อยว่า.....ผู้เขียนเคยได้รับการผ่าตัดลำไส้เมื่อ 10 ปี มาแล้ว ด้วยเหตุที่รับประทานอาหารไม่ตรงเวลาเป็นนิจ และเมื่อมีการต้อมตามมารยาท จนกลายเป็นคนชอบต้อม (ไม่ใช่ “นักรต้อม” นะครับ) ในช่วง พ.ศ. นั้น มีประเพณีการต้อมอยู่อย่างหนึ่ง คือ ต้อมรอยเกลือปนเล็กน้อยลงไปในแก้วเหล้า นัยว่าแก้อาการ “แฮงค์” ไม่ให้โหยเมื่อหยุดต้อมหรือเมื่อเวลาสร้างเมา และเชื่อกันว่ายืดเวลาต้อมได้นานขึ้น (แหม...หากเป็นเรื่องอื่นคงดีนะ)

¹ บึงนา หมายถึง สิ้นที่นาที่แบ่งเป็นแปลงเล็กๆ สำหรับปลูกข้าว ชาวโคราชเรียกว่า “บึงนา”

ท่านที่หลวมตัวอ่านมาถึงบรรทัดนี้ ต้องไม่ลืมว่าข้าพเจ้าไม่ใช่คนที่มาเป็นเพียงชอบดื่มจวบจนปัจจุบันนี้ ขอเย็นยัน นังยันและนอนยัน เปิดยันด้วยรอยแผลจากการผ่าตัดที่หน้าท้องได้ทุกเมื่อ หากว่าจะมีการพิสูจน์สอบสวน

ดังนั้น ก่อนออกไปทำการรังวัดทุกครั้ง ข้าพเจ้าจะต้องพกห่อเกลือห่อเล็กๆ ติดตัวไปด้วย เสมอเหตุการณ์ในวันรังวัดดังกล่าว เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงกันไม่ได้ล่วงเลยเวลาอาหารกลางวันและหากข้าพเจ้าไม่สามารถยุติปัญหาหรือไม่สามารถรังวัดได้สำเร็จ งานก็ต้องไม่สำเร็จต้องออกมา รังวัดเรื่องเดิมใหม่อีก ฟรุ้งนี้...มะรึนนี้ก็ต้องมาเริ่มต้นที่แห่งนี้ใหม่

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ในยามนั้น ข้าพเจ้าคิดได้เพียงว่าข้าพเจ้าต้องกัดฟันระงับอาการ ทั้งปวด และลงมือทำหน้าที่ต่อด้วยการให้ผู้ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกาพิพาทของทั้งสองฝ่าย ช่วยดึงเทป วัดระยะออกไปพร้อมกับพูดอย่างมั่นใจว่า “แนวเขตมันน่าจะอยู่ในแนวนี้แหละ” พอเทปวัดระยะ ถูกดึงออกไปได้ประมาณ 10 เมตร เหตุไม่คาดฝันก็เลยเกิดขึ้น เมื่อคูกรณีฝ่ายหนึ่งได้ใช้มีดพร้าหวด ฟันเทปวัดระยะขาดสะบั้นทันที และพูดด้วยอารมณ์ฉุนเฉียวว่า “มันไม่ใช่แนวนี้” และทั้งสองฝ่าย ต่างคุมเชิงกัน ขยับมีดพร้าที่ถือมาฝ่ายละเล่ม ทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์ต่างสงบนิ่ง

ข้าพเจ้าได้แต่ยืนมองเทปวัดระยะที่ขาดด้วยความรู้สึกที่ไม่สามารถบรรยายได้ แต่ปลอบขวัญตัวเองด้วยการล้างห่อเกลือออกมา ใช้นิ้วแตะน้ำลาย จุ่มลงที่ห่อเกลือแล้วเอามาแตะที่ลื่น กลิ้งลงคอด้วยน้ำลายที่เหนียวหนืดพร้อมกับนึกขอบคุณห่อเกลือมหัศจรรย์ที่ห่อนั้นมาจนถึงทุกวันนี้ (ในเวลานั้นเกลือที่ข้าพเจ้ากลิ้งลงไปสุดแสนจะอร่อย รสชาติเยี่ยมยอดที่สุดเท่าที่เคยชิมมา)

เมื่อกำนั้นเริ่มต้นเคลื่อนไหวด้วยการเดินไปกั้นกลางระหว่างคูกรณีทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้าจึง ได้ทำหน้าที่ทูตเจรจาด้วยใจระทึก คูกรณีหนึ่งแสดงอาการคล้ายกับว่า จะเอาอย่างไรดีหว่า จนกระทั่ง เวลาล่วงเลยไปจนถึงสี่โมงเย็น (เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวในชีวิตที่ใช้เวลาในการรังวัดที่แปลงเดียว ยาวนานที่สุด)

“เจ้านาย หิวข้าวหรือยังครับ” เสียงคูกรณีเปรยดังๆ

“ผมยังไม่ได้กินข้าวเช้าเลยครับ” ข้าพเจ้าตอบไปแบบเหนื่อยๆ

“ว่ายังไง ก็ว่าตามกันไปเลยครับ” คูกรณีอีกฝ่ายบอก

เหตุการณ์ดำเนินต่อไปด้วยการต่อเทปวัดระยะ สองฝ่ายช่วยกันดึงเทปวัดระยะด้วยความ เจียบงัน ผู้เขียนก็จดบันทึกระยะและรายละเอียดลงบนกระดาษให้พยานเซ็นชื่อรับรองทุกรายการ ด้วยความรู้สึกขุ่นที่คูกรณีไม่พูดกันแต่ช่วยกันดึงเทปวัดระยะให้ เป็นการออกรังวัดที่มีทั้งความทุกข์ จากการอดข้าว ทุกข์จากการกลัวคูกรณีทำร้าย และความสุขอย่างที่สุดที่สามารถทำงานครั้งนั้นได้ สำเร็จ

ณ วันนี้ (20 สิงหาคม 2552 เวลา 19.00 น.) วันที่ข้าพเจ้าต้องนับถอยหลังเหลือเวลาที่จะอาศัยในอาชีพที่ข้าพเจ้าคิดว่า ข้าพเจ้าได้รับผิดชอบมาด้วยความเต็มใจและเต็มที่ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่มา และเหลืออีกไม่กี่วันที่ข้าพเจ้าก็จะเสร็จสิ้นการทำหน้าที่และภาระที่ทางราชการมอบหมายให้ทำยิ่งใกล้วันก็ดูเหมือนว่า เวลามันเร็วขึ้นกว่าปกติ เมื่อกรมที่ดินได้จัดทำโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เกษียณอายุราชการ ข้าพเจ้าจึงคิดจะเล่าประสบการณ์ที่ตนเองคิดว่า “น่าจะเล่า-น่าจะเขียน” ให้ชาวดินได้อ่านเล่นๆ ข้าฯ เป็นการคลายความเครียดจากการบริการประชาชนซึ่งเป็นงานอันหนักหน่วงซึ่งเราชาวดินก็เต็มใจบริการมาโดยตลอด

รอเอาไว้ปีหน้า คณะผู้จัดทำเห็นว่าพอจะเป็นแนวคิดได้บ้างสำหรับชาวดิน ข้าพเจ้าจะเขียนเล่าเรื่องข้าฯ จากประสบการณ์ให้ได้อารมณ์ขันที่บรรเจิดกว่านี้ เพราะ... เวลานั้น ข้าพเจ้าก็เป็นข้าราชการบ้านญาติไม่มีงานในหน้าที่ต้องรับผิดชอบ (ว่างงาน) ครับ

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ให้เกียรติเป็นกลางกับทุกฝ่าย รับฟังปัญหา
- อธิบายขั้นตอนการทำงาน ชี้ให้เห็นถึงผลได้ผลเสียในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ในการทำงาน

- ให้ความรู้ ความเข้าใจกับราษฎร ทั้ง 2 ฝ่าย
- สร้างความเข้าใจที่ดีแก่ทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดการยอมรับ

แก่นความรู้ที่สรุปได้

- พุดจาสุภาพ วางตัวเป็นกลาง เข้าใจสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม
- คนพื้นที่เป็นที่พึ่งของเราได้

.....

เรื่อง แนวเขตไม่แน่นอน

นายสุดท้าย ดวงเงิน

นายช่างรังวัดชำนาญงาน

สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ

หากจะกล่าวถึงหน้าที่หลักของเจ้าพนักงานที่ดิน คงจะหนีไม่พ้นการออกเอกสารสิทธิ การโอนสิทธิหรือกรรมสิทธิให้กับประชาชน การดำเนินการในส่วนนี้จะต้องอาศัยองค์ความรู้ทางด้านกฎหมาย และเทคนิคต่างๆ เข้ามาประกอบกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของเจ้าพนักงานที่ดินนั้นเลี้ยงไม่ได้ที่จะต้องพบปะพูดคุย ทำความเข้าใจกับประชาชนผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมต้องมีปัญหาไม่มากก็น้อย ดังนั้น เราจึงต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบ และประสบการณ์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

เหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าจะเล่าต่อไปนี้เป็นเพียงเรื่องหนึ่งที่ข้าพเจ้าจดจำได้ จากหลากหลายเหตุการณ์ หลากหลายประสบการณ์ ที่ผ่านมานานับหลายปีมีทั้งเรื่องที่น่าประทับใจ และเรื่องที่น่าจดจำ โดยเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าจะเล่าถ่ายทอดให้แก่ช่างรังวัดรุ่นต่อไป เพื่อเป็นอุทาหรณ์ กล่าวคือ ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งนายช่างรังวัดชำนาญงาน สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2550 เดิมที่ดินแปลงนี้มีชื่อเพียงคนเดียวเป็นเจ้าของที่ดิน ต่อมาผู้เป็นเจ้าของที่ดินได้มีการแบ่งแยกโฉนดที่ดินให้กับลูกๆ แต่ละคนออกเป็นหลายแปลง และลูกแต่ละคนก็ได้ขายเปลี่ยนมือให้แก่ผู้อื่นไปเป็นบางแปลง ซึ่งข้าพเจ้าได้รับคำสั่งให้ไปรังวัดสอบเขตที่ดินดังกล่าว

ต่อมาบุคคลผู้ซื้อต่อจากลูกได้ยื่นคำร้องขอสอบเขตที่ดิน เนื่องจากไม่ทราบแนวเขตที่ดิน เพราะสภาพที่ดินไม่มีคั่นนา ไม่มีการล้อมรั้ว เพื่อแสดงแนวเขต ตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในขณะที่ข้าพเจ้าทำการรังวัดสอบเขตที่ดินอยู่นั้น ปรากฏว่าเจ้าของที่ดินกับเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่สามารถตกลงแนวเขตกันได้ ข้าพเจ้าจึงได้นำหลักฐานการรังวัดที่ดิน เมื่อครั้งออกน.ส.3 มาชี้แจงให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายทราบ กล่าวคือ น.ส.3 จะมีระยะความกว้าง ยาว ของที่ดินแต่ละด้านปรากฏอยู่ ทำให้ผู้ขอและที่ดินข้างเคียงสามารถตกลงแนวเขตกันได้

หลังจากนั้น ผู้เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงได้มาไว้วางยี่สำนักงานที่ดิน 3-4 ครั้ง ด้วยกิริยาที่ไม่สุภาพ และกล่าวหาว่า ข้าพเจ้ากับภรรยาของเจ้าของที่ดินทำงานที่เดียวกัน มีความสนิทสนมกัน จึงทำให้การรังวัดเกิดความลำเอียงเข้าข้างพวกเดียวกัน และทำการรังวัดสอบเขตที่ดินโดยไม่

ยุติธรรม โดยในวันทำการรังวัดข้าพเจ้าก็ได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏ ประกอบกับ หลักฐานการรังวัดที่ดินเมื่อครั้งออก น.ส.3 ก และได้ชี้แจงว่า ในวันทำการรังวัดคูกรณีแต่ละฝ่ายก็สามารถตกลงกันได้ และเข้าใจร่วมกันแล้ว ผู้ขอและที่ดินข้างเคียงจึงได้ร่วมกันนำทำการปักหลักเขตที่ดินให้อีกครั้ง คูกรณีทั้งสองฝ่ายก็ได้ลงลายมือชื่อรับรองแนวเขตที่ดินนั้นแล้ว ภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าวไปแล้ว คูกรณีก็ยังไม่สามารถตกลงกันได้ ข้าพเจ้าจึงได้ตัดสินใจให้นำคุณตาซึ่งเป็นพ่อของเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาช่วยพูดคุยเจรจากัน จนสามารถตกลงกันได้

ข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าได้นำหลักนิติธรรม และจรรยาบรรณของข้าราชการเข้ามาใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา กล่าวคือ หลักนิติธรรมนี้เป็นหลักแห่งความเสมอภาค การทำงานใดๆ ก็ตาม หากเราทำด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ก็ไม่จำเป็นที่เราจะต้องไปห่วงไหวกับคำครหา เพียงแต่เราเชื่อมั่นในหลักการของตนเองเท่านั้นก็เพียงพอ ข้าพเจ้าหวังว่า เรื่องเล่าดังกล่าวคงจะเป็นอุทาหรณ์ และเป็นประโยชน์แก่นายช่างรังวัดรุ่นต่อๆ ไปไม่มากนัก

.....

เรื่อง การได้มาโดยการครอบครองและการเพิกถอนโฉนดที่ดิน

นายสุรฉัตร เจริญวัย

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหนองคาย

สาขาโพนพิสัย

นายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน ได้ยื่นคำขอได้มาโดยการครอบครองตาม คำขอที่ 7043/47 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 โดยอ้างว่า ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 13041 ตำบล จุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีชื่อนางสาวนิภา ระวังภัย เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โดย ออกโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 ตีร แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จากหลักฐาน น.ส.3 ก. เลขที่ 3976 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งในขณะออกโฉนดที่ดินนั้น นางสาวนิภา ระวังภัย เป็นผู้ซื้อใน น.ส.3 ก. แต่มิใช่เป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน เนื่องจากที่ดินดังกล่าว นางสาว นิภา ระวังภัย ได้ฟ้องขับไล่ นายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน และศาลอุทธรณ์ ภาค 4 ได้มีคำสั่งคดีหมายเลขแดงที่ 2771/2544 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2544 ยกฟ้องคำฟ้องของ นางสาวนิภา ระวังภัย โดยศาลวินิจฉัยว่านายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน ได้มา โดยการครอบครอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 และพิพากษาว่า นายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน มีสิทธิครอบครองในที่ดินตาม น.ส.3 ก. แปลดังกล่าว คดีถึงที่สุดแล้ว

นายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน ได้ขอให้ข้าพเจ้าดำเนินการเพิกถอนโฉนด ที่ดินเลขที่ 13041 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย เนื่องจากออกให้แก่นางสาว นิภา ระวังภัย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และนายสมภาร พรหมทะวีร กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน ได้มาโดยการครอบครอง น.ส.3 ก. เลขที่ 3976 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ควรเพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ 13041 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จึงได้รายงานเรื่องไปยังจังหวัดเพื่อขอความเห็นชอบจากอธิบดี กรมที่ดิน ซึ่งต่อมาอธิบดีกรมที่ดินเห็นชอบให้เพิกถอนจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตาม มาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า โฉนดที่ดินเลขที่ 13041 ตำบลจุมพล อำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากนางสาวนิภา ระวังภัย มิใช่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน น.ส.3 ก. เลขที่ 3976 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

ตามมาตรา 58 ตีรี้ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สมควรเพิกถอนโฉนดที่ดินดังกล่าวตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

อธิบดีกรมที่ดินอาศัยอำนาจตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การสอบสวน การแจ้งผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้โอกาสคัดค้าน และการพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนเอกสาร รายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์โดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ.2544 ได้มี คำสั่ง ที่ 2044/2548 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 ให้เพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าว ตลอดจน เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการเพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน โดยออก ใบแทนโฉนดที่ดิน เพราะไม่ได้โฉนดที่ดินตามกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 จากการเพิกถอนทำให้ น.ส.3 ก. เลขที่ 3976 ตำบลจุมพล อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย กลับคืนสู่ฐานะเดิม ได้ชี้แจงการหมาย เหตุการออกโฉนดที่ดินใน น.ส.3 ก. ออก ทำให้ น.ส.3 ก.ชำรุด จึงได้จัดทำขึ้นใหม่ทั้งสองฉบับ ตาม มาตรา 64 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แล้วจึงพิจารณาดำเนินการจดทะเบียนได้มาโดยการ ครอบครองตามมาตรา 1367 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้แก่นายสมภาร พรหมทะวีรือ กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน โดยถือปฏิบัติ ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0612/2/15140 ลงวันที่ 3 กันยายน 2517 ตอบข้อหารือจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0612/2/ ว 15476 ลงวันที่ 10 กันยายน 2517

ต่อมาข้าพเจ้าได้ออกโฉนดที่ดินและแบ่งกรรมสิทธิ์รวมให้แก่นายสมภาร พรหมทะวีรือ กับผู้ ถือสิทธิ รวม 4 คน จนสำเร็จตามความประสงค์

เรื่องนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจมาก เนื่องจากข้าพเจ้าได้สร้างความประทับใจให้แก่นายสมภาร พรหมทะวีรือ กับผู้ถือสิทธิ รวม 4 คน เพราะในเวลาต่อมาข้าพเจ้าได้สร้างรั้วหน้า สำนักงานที่ดินโดยไม่ได้ใช้งบประมาณของทางราชการ นายสมภารฯ ซึ่งทราบภายหลังว่าเป็นช่าง รับเหมาก่อสร้างได้มาร่วมก่อสร้างรั้วสำนักงานที่ดินโดยไม่คิดค่าจ้างแต่อย่างใด เพราะเจตนาสร้าง ให้เป็นการตอบแทนด้วยความเต็มใจ

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง

1. มาตรา 58 ตีรี้ , 61 , และ 64 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
2. มาตรา 1367 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

3. กฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497

4. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การสอบสวน การแจ้งผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้โอกาสคัดค้าน และการพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์โดยตลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ.2544

.....

เรื่อง ธรรมะรอบตัว

นายอนันต์ เจริญพิทยา
 นายช่างรังวัดชำนาญงาน
 สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย

สาเหตุที่ข้าพเจ้าใช้ชื่อเรื่องเช่นนี้ เนื่องจากว่าธรรมะคือชีวิต และชีวิตคือธรรมะการทำงาน ประกอบสัมมาอาชีพ คือการปฏิบัติธรรมซึ่งจะได้โยงถึงการปฏิบัติงานราชการของข้าพเจ้า ปี พ.ศ. 2514 ปลายปีข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็นข้าราชการกรมที่ดินด้วยความภาคภูมิใจ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะประกอบภารกิจในชีวิตของการเป็นข้าราชการอย่างดีที่สุด โดยตั้งใจว่าจะทำงานเพื่อที่จะให้มีใช้เพื่อที่จะรับ โดยทำงานเพื่องาน ทำความดีเพื่อความดี และทำงานอย่างมีความสุขหรือหาความสุขจากการได้ทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความประทับใจมากที่สุดในขณะนั้น ขณะที่ป่วยที่ไฟแรงอายุก็ประมาณ 20 ปีกว่าๆ แต่เส้นทางเดินของชีวิตนั้นมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ จึงมีอุปสรรคทำให้เกิดเรื่องราวระทึกใจอยู่มากมายเป็นเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้เต็มความสามารถ สภาพแวดล้อมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เราหลงลืมความตั้งใจที่ดีของตนเอง เข้าก็ทำให้ไฟที่มีอยู่ค่อยๆ ริบหรี่ลง แต่ก็เชื่อว่าจะดับไป หากมีโอกาสจะลุกโชนขึ้นมาอีกครั้ง เมื่อข้าพเจ้าได้มีโอกาสรับฟังธรรมจากพระอาจารย์ผู้รู้และกัลยาณมิตรธรรมทั้งหลาย หนังสือธรรมะต่างๆ ข้าพเจ้ามีโอกาสได้อ่านได้ศึกษามาก่อนข้างมาก เมื่อลงมือปฏิบัติจริงๆ ทำให้ชีวิตค่อยๆ หันมาสู่ครรลองแห่งความดีได้อีกครั้งหนึ่ง

สำหรับธรรมะรอบตัวนั้นล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีงามที่ข้าพเจ้ายึดถือและนำมาปฏิบัติ ดังจะยกตัวอย่างดังนี้ กายสามัคคีและจิตสามัคคี แต่ก่อนการทำงานข้าพเจ้ามิได้คิดถึงเรื่องของความสามัคคีของกายและจิตเลย มัวแต่มองออกไปข้างนอกเป็นเรื่องความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสำคัญ ข้าพเจ้าเองปรารถนาจะผูกมิตรกับทุกคนซึ่งทำให้มีเพื่อนฝูงมากมาย และข้าพเจ้าได้มองเห็นสังฆธรรมะนี้ว่าความพร้อมเพียงของหมู่คณะนำมาซึ่งความสำเร็จเมื่อได้มองเห็นเช่นนั้นแล้ว ลองเอาจิตและกายมารวมกันให้เป็นหนึ่งเดียว ปรากฏว่างานที่ทำไม่ค่อยผิดพลาดทุกครั้งที่ได้ทำงาน อ่านหนังสือหรือฟังก็จะเกิดปัญญาเกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือใช้สติความตั้งใจประกอบทุกครั้งหรือภาษาทางพระว่าอาตาปี สัมปะชาโน สติมา คือตั้งใจจดจ้องนั่นเอง สิ่งนี้ก็จะไปเกี่ยวเนื่องกับอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตต วิมังสา ซึ่งข้าพเจ้ามีความประทับใจในข้อธรรมเหล่านี้มาก ได้นำมาประพฤติปฏิบัติเสมอมา

การมองในกายตน เมื่อได้ลงมือปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังได้รู้ได้เห็นจึงเกิดความประทับใจ อันเนื่องมาจากเกิดสุขอย่างแท้จริง เมื่อก่อนข้าพเจ้าจะมองดูแต่บุคคลอื่น คือชอบมองออกไปข้างนอกจนลืมมองดูตัวเอง ทำอะไรผิดมักจะไม่ยอมรับผิด แต่จะไปโทษสิ่งนั้นสิ่งนี้ โทษดินฟ้าอากาศ ภาครัฐที่หลังว่านั่นไม่ถูกที่จริงแล้วควรจะโทษตนเองมากกว่า ในปัจจุบันข้าพเจ้าจะมองตนเองแล้ว ผิดพลาดตรงไหนก็จะปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ เมื่อเราได้ใช้ความพยายามมองเข้ามาในตัวเองมากขึ้นก็จะพบสิ่งที่ดีและไม่ดีอยู่ในตัว สิ่งดีก็พยายามรักษาไว้ และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป ส่วนสิ่งที่ไม่ดีก็พยายามตัดทิ้งไปจากตัวแล้วไม่นำมาปรุงแต่งใส่เข้ามาในตัวอีก โดยกันสิ่งที่ไม่ดีไม่ให้เข้ามา เหมือนสร้างกำแพงปราการไว้

การไม่หลงลืม ข้าพเจ้ามักจะได้พบว่าวันหนึ่งๆ เราจะลืมบ่อยคือลืมสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นประจำ ในบางวันตอนเช้าออกไปทำงาน ลืมแว่น ต้องกลับมาบ้านอีกทีเพื่อที่จะมาเอาแว่น ทำให้เสียเวลา เสียเงินค่าน้ำมันรถ เสียอารมณ์ท่านเคยเป็นเช่นนี้หรือเปล่าครับ ต่อเมื่อข้าพเจ้าได้ปฏิบัติธรรมฝึกฝนตนเองบ่อยครั้งจึงทำให้ความหลงลืมนั้นค่อยๆ หายไป คือไม่ลืมบ่อยเหมือนแต่ก่อนเคล็ดลึกลับง่ายๆ คือเมื่อจะวางของเช่น กุญแจรถเราจะบอกตัวเองว่า “วางหนอ” สัก 5 ครั้ง หรือ 10 ครั้งเพราะเป็นการย้ำจิตของตนให้มีสติระลึกได้ จำได้มันจะฝังเข้าไปในจิตพอมากเข้าๆ ก็จำได้เองโดยอัตโนมัติ ท่านที่เป็นเช่นข้าพเจ้าลองนำไปทำดูนะครับอาจจะได้ผล ซึ่งไม่ใช่เฉพาะวางสิ่งของแล้วลืมนะครับ ความคิดเราเองก็เหมือนกัน เช่น เรากำลังคิดว่าจะถามปัญหากับคนๆ นี้พอพบเขาแล้วกลับลืมกรณีนี้เพียงแต่เราใช้คำว่า “คิดหนอ” หลายๆ ครั้ง เช่นนี้ละครับจะจำได้เองไม่ต้องเสียเวลาไปจดลงในกระดาษด้วยซ้ำไป ตัวจิตนี้มีความสำคัญมากหากเรารู้จักนำมาใช้เป็นประโยชน์

ประสบการณ์จากการนอนไม่หลับ ข้าพเจ้าได้เคยประสบมากับตนเองว่าการนอนไม่หลับ พยายามค้นหาสาเหตุก็พบว่าเป็นเพราะเราคงเครียดมากกับเรื่องการทำงาน เรื่องชีวิต เรื่องธุรกิจ จิตของเราจินตนาการปรุงแต่งไปเรื่อยๆ ทั้งเรื่องดีและเรื่องร้าย ต่อมาข้าพเจ้าจึงได้พบว่าเหตุที่ไม่หลับเพราะเกิดจากจิตตัวเราไปรับเอาเรื่องราวต่างๆ เข้ามาแล้วเก็บไว้ กอดไว้ แแบกไว้ไม่รู้จักรวาง ครั้งหนึ่งมีผู้มาถามว่าทำอย่างไรที่จะนอนแล้วหลับเลย ข้าพเจ้าก็ตอบว่า ท่านรู้จักวางเรื่อง ความคิดต่างๆ ไว้ ยกอารมณ์ออกแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ต้องฝึกการวางลงเสียก่อน เพราะการวางความคิดหรือการวางอารมณ์นั้น อาจจะกระทำได้หลายวิธีการแล้วแต่ความถนัดคือการวางจิตวางอารมณ์อย่างวิधिบุุชช คือ หาสิ่งที่เอาใจไปวางไว้กับอีกที่หนึ่งโดยการฟังเพลงที่ชอบ ดูหนัง ดูละคร การละเล่นที่ชอบ อ่านหนังสือที่ชอบ สักพักก็จะรู้สึกง่วงนอนแล้วก็หลับไป ทำบ่อยๆ ก็จะเป็นนิสัย ผู้ปฏิบัติธรรมที่ชอบเจริญจิต พัฒนาจิต หรือเจริญภาวนาว่าในแต่ละวันที่ผ่านมาล้วนมี

เรื่องราวมากมายให้คิด เวลาที่นอนอนอาจจะใช้วิธีสวดมนต์ เจริญภาวนา โดยนั่ง นอน ยืน เดิน ฝึกสมาธิ ให้สามารถควบคุมจิตใจนิ่งได้

การทำงานอันเลิศย่อมได้ผลอันเลิศ การทำงานอะไรแล้วแต่ควรนึกถึงวิธีการทำงานที่ให้ประโยชน์สูงสุด ประหยัดเวลาเสียแรงงานน้อยที่สุดควรเลือกเอาวิธีการที่ดีที่สุดจากการทำงานนั้นๆ ข้าพเจ้าได้ทดลองทำเช่นนั้นหลายครั้งก็สามารถสร้างผลงานได้มากแต่ใช้เวลาน้อย แต่หากเราหวังผลงานอันเลิศและลืมนึกถึงวิธีการอันเลิศเราก็จะไม่ได้ผลงานอันเลิศ เพราะว่าเราหมัวแต่เอาใจไปผูกติดกับผลมากเกินไป ครั้นพอทำไปนานๆ แล้วผลงานไม่ดีก็เกิดกิเลส ความไม่พอใจ ไม่ถูกใจ จิตไม่ผ่องใส การทำเช่นนั้นบั่นทอนสุขภาพกายและจิตไปเปล่าๆ ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ตนเอง ดังนั้นในปัจจุบันข้าพเจ้าจึงเลือกวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานแต่ละอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นงานที่ทำงานหรืองานบ้าน เป็นต้น

การบริหารกายและบริหารจิต (ออกกำลัง) ท่านผู้ใดมีสุขภาพแข็งแรงคือผู้มีบุญวาสนา “อโรคยา ปรมาลาภา” ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ ที่ข้าพเจ้านำสุขภาพนี้มากล่าว เพื่อที่จะชี้ให้ท่านหมั่นเอาใจสุขภาพตนเอง และควรอย่างยิ่งที่จะดูแลรักษาตนเอง เพราะใครคนอื่นก็ไม่สามารถรู้ดีเท่ากับตนเองการออกกำลังกายนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งข้าพเจ้านิยม และปฏิบัติเรื่อยมา ทำให้มีร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยเป็นการประหยัดค่ารักษาพยาบาลของรัฐ ข้าพเจ้าคิดและปฏิบัติเช่นนี้ก็เป็นการสร้างบุญกุศลให้กับตนเอง นอกจากการออกกำลังกายแล้วควรจะทำใจด้วย การออกกำลังกายมิใช่ให้ใจคิดอะไรต่อมิอะไรให้มากมาย แต่เป็นการฝึกให้ใจมีพลังคือให้จิตนิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำมาลงมือปฏิบัติดูปรากฏว่ามีประโยชน์ ข้าพเจ้าจึงอยากจะให้พี่น้องชาวดินลองปฏิบัติดูนะครับ

การแก้ไข้ปัญหา “ปัญหาไว้ให้แก้ไขมีไว้เพื่อชุกชอน” ในการปฏิบัติงาน การดำรงชีวิตอยู่ในโลกกว้างใบนี้ล้วนแต่มีปัญหา น้อยนักที่จะไม่มีปัญหา ถ้ามองว่ามีปัญหาแล้วคุณจะทำอย่างไร บางท่านท้อแท้ หากทำใจให้ยอมรับมันเสียก็จะมีช่องทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ การแก้ปัญหาย่างง่ายๆ คือ หากนี่อะไรไม่ออกก็อยู่นิ่งๆ หรือเปลี่ยนบรรยากาศไปทำอย่างอื่น สักพักปัญญาเกิดแวบเข้ามาในจิต ใจนั้นก็ออกแล้ว เป็นเรื่องง่ายมากครับข้าพเจ้ามักใช้วิธีนี้บ่อยๆ และพบว่าการแก้ปัญหานั้นที่ดีที่สุด และแก้ไขแล้วเป็นอันสิ้นสุดโดยไม่ต้องแก้ไขปัญหาย่อยๆ คือ ปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ไม่มีปัญหาใดแก้ไขไม่ได้ หากท่านมีธรรมะนั้นคือ “ปัญญา” กล่าวกันว่า ปัญญามีอยู่ 3 ระดับ ระดับแรก คือ ปัญญาเกิดจากการเรียนรู้ การได้ยิน ได้ฟัง ได้จากการอ่าน เขียนเรียนหนังสือนั่นคือปัญญาระดับแรก ปัญญาระดับที่สอง เกิดจากการนำเอาปัญญาระดับแรกมาจินตนาการ มาคิดมาปรับปรุง มาแต่งเติม ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ก็เกิดจากปัญญาสองระดับนี้ทั้งนั้น ส่วนปัญญาระดับสามคือ ปัญญาที่เกิดจากจิตของตนเองได้

จากการเจริญภาวนา ขอยกตัวอย่างเรื่องจริง เมื่อประมาณปี พ.ศ.2519 มีคนไทยที่ทำงาน ณ องค์การ NASA ได้ใช้ปัญญาระดับสาม คือ การทำจิตนิ่งในการผลิตชิ้นส่วนประกอบขायานอวกาศไวคิง การใช้ปัญญาระดับสามนี้มีประโยชน์มากสามารถนำมาแก้ไขปัญหาเลี้ยงชีวิตและขจัดความทุกข์ในชีวิตได้ทั้งสิ้น

โลกธรรม 8 โลกธรรม 8 มีดังนี้ เมื่อมียศก็เสื่อมยศ มีลาภก็เสื่อมลาภ มีสุขมีทุกข์ มีสรรเสริญมีนินทา มันเป็นของคู่กัน 4 คู่ 8 อย่าง ท่านลองถามตัวเองดูว่าเคยพบกับสิ่งเหล่านี้บ้างหรือไม่แล้วให้ท่านตอบตัวท่านเอง ในสภาวะการณปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้าและทุกท่านต่างได้รับผลกระทบจากโลกธรรม 8 การเอาจิตไปติดอยู่กับสิ่งเหล่านี้เป็นทุกข์ควรศึกษาและเรียนรู้แล้วนำมาปฏิบัติเท่านั้นจึงจะสามารถมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข คือรู้จักการปล่อยวางเพราะเราแบกไว้ก็หนักวางลงแล้วก็เบา และไม่พยายามมาแบกไว้อีก ใหม่ๆ ก็ทำยาก ครั้นนานไปก็เกิดความเคยชินพยายามประคองจิตให้เป็นกลาง ไม่รับเอาสิ่งเหล่านี้เข้ามา แต่เมื่อรู้ว่ามีเข้ามาแล้วก็รีบวางลงทันทีอย่าผลออกไปแบกไว้นาน สภาพการรู้ตัวนั้นเรียกว่ามีสติ ข้าพเจ้าจะพยายามนี้คือการปล่อยวางอยู่ทุกๆ วัน แล้วเราก็จะไม่ทุกข์ เมื่อเราไม่ทุกข์ความสุขก็จะเข้ามาแทนที่

บุญกิริยาวัตถุ 10 เมื่อก่อนข้าพเจ้ารู้ที่อยู่ว่าจะทำบุญต้องมีเงินซื้อของไปถวายพระจึงจะได้บุญ ข้าพเจ้ารู้ที่อยู่เท่านั้น แล้วถ้าไม่มีเงินจะทำบุญได้อย่างไร ก็หาคำตอบไม่ได้เพิ่งจะมาทราบในภายหลังต่อมาว่า การไม่มีเงินก็สามารถทำบุญได้ ประโยชน์ที่ได้ก็ดีกว่า มีมากกว่า เราเริ่มต้นตามลำดับ ดังนี้

1. “ทาน” เป็นการให้ แบ่งเป็นวัตถุทาน อภัยทาน และธรรมทาน
2. “ศีล” ในความหมายของมันคือ ปกติของจิต ปกติเป็นไปอย่างธรรมดา

สามัญ ขณะเราอยู่เฉย ไม่ด่าไม่ว่าใคร ไม่ไปทำร้ายผู้ใด ไม่ไปหยิบฉวยขโมยของใคร และอีกหลายอย่างนี้เป็นข้อห้ามทางศาสนาไว้

3. “ภาวนา” หรืออีกอย่างหนึ่งคือพัฒนามีความหมายเดียวกันว่าทำให้ดี ทำให้ดีขึ้น เช่นคำว่า การทำงานของเราจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้นเหมือนประเทศของเรา เราต้องพัฒนาให้เจริญมากขึ้น เพียงแต่ท่านทำงานแล้วพัฒนาการทำงานของท่านให้มีประโยชน์ขึ้นเท่านั้นก็มีบุญได้บุญแล้ว คำคำนี้มักจะใช้ในการทำงานทางจิตหรือภาวนาจิต พัฒนาจิตนั่นเอง ผลของการนำไปปฏิบัติย่อมได้ผลจริง มีคำถามว่าได้ผลอย่างไร ท่านต้องลองนำไปปฏิบัติเองแล้วย่อมได้ผลเองเป็นการรู้ได้เฉพาะตนโดยไม่เลือก เวลา สถานที่

4. การอ้อมน้อมถ่อมตน ปกติของคนทั่วไป มักจะยึดในศักดิ์ศรีในพิธีมากเกินไป

จนลืมมองตนเองว่า การกระทำของตนเช่นนี้ดีที่สุดแล้วหรือ ลืมเสาะแสวงหาวิธีที่ดีที่สุดเป็นต้นว่า การยิ้มให้ยอมได้รับการยิ้มตอบ การให้ยอมผูกไมตรีไว้ได้ สิ่งเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้เรามักหลงลืม แล้วมองข้ามมันไป

5. ข้าพเจ้าจะชวนชวายเป็นความดีต่อตนเองและผู้อื่นเมื่อมีโอกาสเสมอเน้นการทำบุญ ทำกุศลอย่างหนึ่งโดยไม่ต้องลงทุนก็นับว่าได้บุญเหมือนกัน

6. เมื่อทำบุญแล้วอุทิศผลบุญให้คนอื่น บุญกุศลที่เราได้ทำแล้วไม่ว่าการทำงาน รักษาศีล เจริญภาวนาและอื่นๆ ล้วนเป็นผลบุญทั้งนั้น คนมีบุญยอมแบ่งบุญ อุทิศส่วนบุญไปยัง คนอื่นๆ และสัตว์ต่างๆ เปรียบเสมือนเรามีสิทธิ คือทรัพย์สินภายในเป็นการแปลกมาก ยิ่งให้ก็ยิ่งมาก มีไม่หมด มันจะเพิ่มเป็นเท่าทวีคูณ

7. เมื่อคนอื่นเขาทำความดีและได้รับความดีตอบสนองก็ขอให้อนุโมทนาไปกับเขา ด้วย สำหรับข้อนี้เป็นการลดมิจฉาจิตฐิของตน ลดความอิจฉาริษยา ลดความเห็นแก่ตัว ข้าพเจ้า ได้กระทำในสิ่งนี้มาตลอดปรารถนาให้พี่น้องชาวดินทั้งหลายโปรดพิจารณาด้วย

8. การพึงธรรมตามกาล สำหรับข้อนี้จะไปตรงกับหนึ่งในมงคลสามสิบแปด ประการที่มีความหมายว่า การพึงธรรมตามกาลเป็นมงคลอันสูงสุดเพราะเหตุว่าเมื่อปฏิบัติธรรม มากย่อมจะมีธรรมะมากและรู้ธรรมะมากแล้วยังได้บุญอีกด้วย อย่างนี้แล้วจะไม่ลองดูหรือ

9. การแสวงธรรม ข้อนี้มีได้หมายถึงผู้ปฏิบัติธรรมเท่านั้นที่จะนำข้อนี้ไปปฏิบัติได้ ทุกท่านสามารถชี้แนะสิ่งที่ดีซึ่งถือว่าเป็นการแสดงธรรมเช่นกันนับว่าได้ทำบุญกุศลแล้ว

10. ทำความเห็นให้ถูกต้อง นับว่าเป็นเรื่องแปลกซึ่งข้าพเจ้าก็ยังมีข้อสงสัยว่าทำ ความเห็นให้ถูกต้องนี่จะเป็นบุญกุศลได้อย่างไร ได้พยายามค้นคว้าหาความรู้พบว่า หากคนเรามี ความเห็นที่มีสัมมาทิฐิก็จะทำแต่สิ่งที่ดีเช่นนั้นก็จะเกิดบุญเกิดกุศล

สำหรับธรรมะรอบตัวที่ข้าพเจ้าได้เล่ามานี้ ปรารถนาจะชี้แนะชี้แนะให้พี่น้องชาวดินที่รัก ความดี ที่ยังไม่ใคร่รู้ ได้รู้ ได้ฟัง นำไปพิจารณาพิจารณาด้วยความเห็นที่ถูกต้องว่าในชีวิตนี้ท่านจะ เลือกลงทางเดินของชีวิตไปทางใด ท่านได้เตรียมตัวด้วยการสะสมทรัพย์สินภายในไว้บ้างแล้วหรือ ยัง ถ้ายังข้าพเจ้าขอแนะนำให้ทุกๆ ท่านได้เตรียมตัวไว้อย่าได้ประมาท เพราะชีวิตของทุกคนนั้นมี ค่า และหนทางชีวิตจะยาวไกลหรือใกล้แค่นั้นไม่มีผู้ใดบอกได้

.....

เรื่อง บันทึกแห่งความทรงจำ (Memory)

นายอำพล ศักดิ์พันธ์พนม

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์

ก่อนอื่นผมขอแสดงความขอบคุณผู้บริหารกรมที่ดินทุกท่านที่ได้แสดงความเมตตา และให้โอกาสผู้เกษียณอายุราชการทุกคนมีโอกาสแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และถ่ายทอดวิทยายุทธเพื่อคนรุ่นหลังอันจะเป็นประโยชน์แก่ชาวกรมที่ดินโดยรวมสืบไป สำหรับประสบการณ์การทำงานของผมนั้น คงจะเหมือนกับทุกท่าน ผมจึงขอถ่ายทอดข้อคิด ความรู้สึก และสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นอันเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผมทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำงานให้กับกรมที่ดินตลอดมา

การที่ได้มีโอกาสบรรจุเป็นข้าราชการสังกัดกรมที่ดินนั้น ผมถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ซึ่งผมคิดเสมอว่าข้าราชการ คือ “ข้าของแผ่นดิน” เป็นข้าในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทำให้ผมมีกิน มีใช้อยู่จนถึงทุกวันนี้ได้อย่างมีความสุข ก็เนื่องจากสังคมเปิดโอกาสให้ผม ฉะนั้นถึงแม้ผมจะเป็นเพียงพลกนิกรคนหนึ่งแต่ก็คิดเสมอว่า จะต้องทำงานที่สามารถสานต่อ พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจุดหมายของราชการ โดยให้บริการแก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตพลกนิกรของพระองค์ท่านเพียงเท่านี้ก็เพียงพอแล้ว สำหรับคนชื่อ “อำพล ศักดิ์พันธ์พนม” ที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย มีโอกาสสนองคุณเป็นข้าราชการรับใช้แผ่นดินไทยแห่งนี้

แรงบันดาลใจจากการเห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงงานหนัก เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย ทำให้คนไทยทุกคนรวมทั้งผมด้วยมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมช่วยกันสนองพระราชดำริ ด้วยความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และคงมีเจตนารมณ์ที่จะรับใช้ได้เบื้องพระยุคลบาทของพระองค์ท่านตลอดมา และตลอดไป จนกว่าชีวิตจะหาไม่

ความภาคภูมิใจสูงสุดของผม คือ การที่เกิดมาเป็นคนไทย เป็นประชากรของประเทศไทยที่มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงทศพิธราชธรรมพระองค์นี้เป็นพระประมุข การได้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อร่วมเทิดพระเกียรติจึงนับเป็นความภาคภูมิใจอันยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของผมเสมอ

ความภาคภูมิใจรองลงมา คือ การที่ได้มีโอกาสบรรจุเข้ารับราชการในสังกัดกรมที่ดินแห่งนี้ ผมขอขอบคุณผู้บริหารกรมที่ดิน และผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง สำนักงานที่ดินทุกคน ที่ผมเคยรับราชการมาตลอดระยะเวลา 39 ปี จวบจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนทำให้ผมมีโอกาสทำงานให้กับกรมที่ดินสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตลอดมา ตั้งแต่เริ่มรับ

ราชการจนกระทั่งเติบโตใหญ่มาจนถึงทุกวันนี้ได้อย่างภาคภูมิใจในทุกตำแหน่ง ซึ่งผมคิดเสมอว่าทุกคน ทุกระดับตำแหน่งล้วนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่ง และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งาน และนโยบายกรมที่ดินประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และในโอกาสนี้เช่นกันที่ผมต้องขออภัยทุกท่าน ถ้าหากว่าในการทำงานใดๆ ของผมที่ผ่านมาอาจมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่งานทุกอย่างของกรมที่ดินที่ผมและเพื่อนร่วมงานได้ทำไว้ ต้องเดินหน้าต่อไปในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ ต้องอาศัยความคิด แรงกาย แรงใจจากเพื่อนๆ ในรุ่นต่อๆ ไปเป็นผู้ขับเคลื่อน ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของสำนักงานที่ดิน และเพื่อนผู้เกษียณอายุในปีนี้ คงจะคาดหวังเช่นเดียวกับผม และจะคอยให้กำลังใจน้องๆ ที่ยังต้องทำงานเพื่อความสุข และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนคนไทยในทุกภูมิภาค ซึ่งผมมั่นใจเสมอว่าบุคลากรในสังกัดกรมที่ดินทุกท่านเป็นคนดี คนเก่ง สามารถนำพาองค์การกรมที่ดินไปสู่ความเจริญ ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้อย่างแน่นอน

ในทัศนะคติของผมการที่ข้าราชการสามารถดำรงตนอยู่ในชีวิตราชการจนเกษียณอายุราชการและขึ้นฝั่งอย่างปลอดภัยได้นั้น เป็นเรื่องที่น่ายินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งเพราะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นได้อย่างหนึ่งว่าเราเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ การงานจวบจนอายุสูงวัย ในการดำเนินชีวิตหลังเกษียณนั้นคงต้องภาวนาให้ตนเองมีสุขภาพดี ทั้งทางกาย จิตใจ และสมองสามารถช่วยตนเองได้ดี ไม่เป็นภาระดูแลของคนใกล้ชิด ที่สำคัญคือสามารถอยู่อย่างมีความสุข โดยไม่ต้องรวยก็ได้ ฉะนั้นขอให้พวกเราเหล่าชาวดินทุกคนจงคิดและทำแต่สิ่งที่ดีๆ ถึงแม้ว่าอาจจะเคยทำอะไรที่ไม่ดีไปบ้าง จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นธรรมดาของมนุษย์เดินดินอย่างเราๆ ทุกคน ที่ยังมีรัก โลภ โกรธ หลง แต่ผมคิดเสมอว่าทุกคนต้องการคิด และทำแต่สิ่งดีๆ เสมอ ฉะนั้นเมื่อเราได้ผู้บริหารมืออาชีพมานำพานาวาล้ำใหญ่นี้ไปยังจุดหมายปลายทางที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงแล้วเราก็คงพร้อมใจกันทุ่มเทแรงกาย แรงใจให้กับภาระหน้าที่ของเราอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อเกียรติศักดิ์ศรีของพวกเขาทุกคน

ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการ ผมคิดว่าการมีงานอดิเรกสักอย่างหรือหลายๆ อย่างจะทำให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณค่า ไม่รู้สึกเบื่อ งานอดิเรกบางอย่างจะเป็นการออกกำลังกายไปในตัว อาทิเช่น ทำสวนปลูกต้นไม้ เล่นกีฬา ทำงานบ้าน เป็นต้น ผมขอยกตัวอย่าง งานอดิเรกที่เป็นทางเลือกได้แก่ การท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ อ่านหนังสือ ดูแลลูกหลาน ดูแลสัตว์เลี้ยง สะสมพระเครื่อง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และศึกษานก พบปะสังสรรค์กับผู้คนอื่นๆ โดยไม่เลือกวัย และสถานะ ศึกษาและปฏิบัติธรรมรวมทั้งการออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายและจิตใจแข็งแรง เช่น การเดินเร็วๆ 30 นาที สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกำลังกายในสวนสาธารณะ

จะทำให้เราได้มีโอกาสพบปะเพื่อนฝูงหลากหลายวัยได้แลกเปลี่ยนความคิด ไม่เกิดอารมณ์
ซีมีเศร้า (ผมไม่ใช่หมอแต่เคยอ่านวารสารบ้างพอสมควร) เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่
แล้วว่า ผู้สูงอายุหลายท่านมีความจำเสื่อมลง ซึ่งเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ผมจึงคิดว่าสิ่งที่เรา
ได้บริหารสมองอยู่เรื่อยๆ อาจช่วยป้องกันได้บ้างไม่มากก็น้อย

สุดท้ายนี้ ผมขออวยพรให้เพื่อนข้าราชการกรมที่ดิน ตลอดจนผู้ที่กำลังเกษียณอายุทุก
ท่านมีความสุขความเจริญ มีสุขภาพดี อายุยืนนาน ขอให้กรมที่ดินคงอยู่คู่กับพวกเราชาวดิน
อย่างยั่งยืนและมีคุณค่า และเป็นที่ชื่นชมของประชากรชาวไทยในทุกภูมิภาคตลอดไปครับ
